

Dosarul nr.1ra-952/2022
1-17094633-01-1ra-01072022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

04 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Guzun Ion,
Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Daguța Sergiu,

judecând fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Medeleanu Roman în numele inculpatului Zavidei Ivan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui

Zavidei Ivan xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.02.2017 – 11.01.2020;

Instanța de apel: 12.02.2020 – 12.04.2022;

Instanța de recurs: 01.07.2022 – 04.07.2023.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 11 ianuarie 2020, Zavidei Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15 000 lei.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 3 ani.

În conformitate cu art.2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, s-a încetat procesul penal în cauza penală privindu-l pe Zavidei Ivan de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.287 alin.(2) lit. b), 314 alin.(1) Cod penal.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Zavidei Ivan la 15.01.2016, aproximativ la ora 01:00, aflându-se în incinta barului „La Vica” din sat. Puhoi, r-nul Ialoveni, împreună cu o altă persoană, având scopul sustragerii deschise a bunurilor lui Iachim Alexandru, văzând că acesta are bani în buzunar și portmoneu și dorește să părăsească localul dat, l-au apucat de mână și scurtă, după care l-au percheziționat prin buzunare pe ultimul. Ca rezultat, din buzunarul din spate a blugilor lui Iachim Alexandru, Zavidei Ivan a scos portmoneul cu 1 700 lei și l-a transmis lui Palade Anatolie, care a sustras și însușit aceste mijloace bănești, întorcând portmoneul, mai apoi Zavidei Ivan din buzunarul blugilor din partea stângă față a lui Iachim

Alexandru a scos suma de 500 lei, pe care de asemenea a însușit-o, iar la cerință ultimului de ai restitui suma jefuită, Zavidiei Ivan i-a aplicat lovituri peste corp, cauzându-i violența nepericuloasă pentru viață și sănătate, și un prejudiciu considerabil.

Acțiunile lui Zavidiei Ivan au fost încadrate în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal - jaf, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață sau sănătate și cauzarea daunelor considerabile.

Tot el, în aceleași circumstanțe menționate supra, într-un loc accesibil publicului, din intenții huliganice, fără motive, încălcând ordinea publică, manifestând o vădită lipsă de respect față de societate, l-a numit cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat lovituri peste diferite părți ale corpului lui Iachim Alexandru și târându-l de scurtă i-a deteriorat-o, astfel cauzându-i dureri fizice.

Acțiunile lui Zavidiei Ivan au fost încadrate în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal - huliganismul, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, comise de două sau mai multe persoane.

Tot el, la 20.01.2016, aflându-se în jurul orei 15.00 în centrul sat. Puhoi, r-nul Ialoveni, cunoscând că IP Ialoveni examinează cererea lui Iachim Alexandru despre sustragerea deschisă de către acesta și altă persoană a sumei de 2 200 lei, fiind în înțelegere prealabilă cu alte persoane în privința cărora cauza fost dejugată, cu scopul de a determina partea vătămată Iachim Alexandru să depună declarații mincinoase în cadrul cauzei penale nr.xxxx, i-au promis să-i restituie paguba cauzată prin infracțiune 2 200 lei și seni costul scurtei rupte în sumă de 500 lei, l-au impus pe ultimul să-și schimbe declarațiile.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art.314 alin.(1) Cod penal - determinarea la depunerea declarației mincinoase, prin promisiune, oferire de bunuri și avantaje patrimoniale.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Zavidiei Ivan recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal, iar aplicarea pedepsei neprivative de libertate nu-și va produce efectul, pentru ca inculpatul să-și facă concluziile necesare de a nu comite în continuare abateri de la prevederile legii penale. Prima instanță a dat o apreciere subiectivă și neargumentată ce ține de aplicarea art. 90 Cod penal, or, pedeapsa aplicată de prima instanță, nu va contribui la realizarea scopului pedepsei penale și anume corectarea și reeducarea persoanei care a comis infracțiunea dată, precum și curmarea și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, or, fiind tras anterior la răspundere penală, Zavidiei Ivan nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă

infracțiune.

3.1. Inculpatul Zavidei Ivan, a declarat apel prin care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal.

În motivarea apelului a indicat că, partea acuzării nu a administrat suficiente probe și nu a demonstrat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal.

De asemenea, a relatat că, probatoriul se bazează în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate Iachim Alexandru, precum că, Zavidei Ivan la data de 15.01.2016, în mod deschis, prin aplicarea violenței, cu înțelegerea prealabilă cu cet. Paladi Anatolie a sustras de la cet. Iachim Anatolie suma de 2 200 lei, în incinta barului „La Vica,, din sat. Puhoi r-nul Ialoveni, or, din materialele cauzei penale nu există nici o probă care să dovedească circumstanțele descrise supra.

Totodată, a mai indicat că, nu a sustras de la Iachim mijloace bănești, nu a aplicat violența față de Iachim Alexandru pentru a sustrage careva mijloace bănești, nu a văzut ca Paladi Anatolie, sau alt cineva să fi sustras mijloace bănești da la Iachim Alexandru. Aceste declarații sunt confirmate de către martorul Mantea Andrei, iar instanța le-a dat o apreciere critică din motivul că, Mantea Andrei ar fi prietenul lui Zavidei Ivan și ar avea un interes în prezenta cauză penală.

Prin urmare, în speța dată, nu sunt întrunite elementele laturii subiective nici obiective, a componenței de infracțiune prevăzută de art.187 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, a fost respins ca nefondat, apelul declarat de către inculpat, admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința, în partea aplicării pedepsei privind infracțiunea, prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Zavidei Ivan, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, a fost excluse prevederile art. 90 Cod penal.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Zavidei Ivan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, circumstanțe care au fost constatate din totalitatea probelor administrate la cauza penală și care au fost corect apreciate, cu respectarea prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Zavidei Ivan și-a recunoscut parțial vina, totuși vinovăția acestuia se confirmă prin următoarele probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și anume: declarațiile părții vătămate Iachim Alexandru, declarațiile martorului Nebosco Maria de la urmărirea penală, care le va aprecia critic cu cele din cadrul cercetării judecătorești, precum și din probele scrise ale cauzei penale, verificate și în ședința instanței de apel suplimentar, care sunt: procesul-verbal de ridicare din 15.01.2016, în cadrul căruia au fost ridicate de la Iachim Alexandru o scurtă bărbătească de culoare neagră; procesul-verbal de examinare a obiectului din 01.02.2016, în cadrul căruia a fost examinat o scurtă bărbătească de culoare neagră, care este ruptă; procesul-verbal de sesizare

privind comiterea infracțiunii din 15.01.2016.

Instanța de apel a considerat că, probele respective administrate în cauză, cercetate în ședința primei instanțe, verificate suplimentar în ședința instanței de apel și apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului Zavei Ivan de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, susținând în acest sens concluzia primei instanțe.

Instanța de apel a respins argumentele inculpatului precum că, nu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, nu a sustras de la Iachim Alexandru bani și nu l-a lovit, acestea fiind combătute prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată menționate supra, care colaborează între ele, or versiunea înaintată în cadrul cercetării judecătorești, având caracter declarativ și este apreciată ca metodă întru evitarea răspunderii penale de cele comise.

În continuare, instanța de apel a reiterat că, sunt contradictorii declarațiile martorului Nebosco Maria din cadrul ședinței de judecată, care le apreciază critic, cu cele de la urmărirea penală, pe care instanța le apreciază ca veridice, prin care ultima a declarat că - *la 15.01.2016 fiind la serviciu, la tezghea Iachim Alexandru a servit alcool, unde erau și Mantea Andrei, Palade Anatolie, Munteanu Ghenadie și Zavei Ivan. Ulterior, Palade Anatolie i-a smuls portmoneul din buzunarul de la spate al blugilor și l-a deschis și a achitat comanda, a luat 500 lei și i-a dat portmoneul. Când Iachim Alexandru ieșea din bar, Palade Anatolie cu Zavei Ivan l-au oprit și au început să-l bată și au ieșit afară. Afară se auzea gălăgie, când se gătea să închidă barul, în local a intrat Iachim Alexandru, tatăl său Iachim Anatolie și fratele Iachim Gheorghe. Iachim Alexandru spunea lui Palade Anatolie și Zavei Ivan să-i întoarcă banii că cheamă poliția, însă aceștia negau și Iachim Alexandru a chemat poliția (f.d.37-38)*, declarațiile menționate corespund și coroborează cu cele ale părții vătămate Iachim Alexandru.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic și declarațiile martorului Mantea Andrei din cadrul ședinței de judecată, care este prieten cu inculpatul și acesta practic nimic nu a relatat referitor la comiterea infracțiunilor, declarațiile acestuia având caracter de a-l exonera pe inculpatul Zavei Ivan de la răspunderea penală.

Mai mult, instanța de apel a remarcat că, inculpatul a recunoscut vina precum că l-a determinat pe Iachim Alexandru să depună declarații mincinoase în cauza penală de comiterea sustragerii banilor în mod deschis și de huliganism împreună cu Palade Anatolie, or, acesta a recunoscut comiterea infracțiunii de huliganism simplu, că la împins și i-a rupt scurta de unul singur și nu a văzut care au fost acțiunile lui Palade Anatolie, însă aceștia fiind împreună.

La acest capitol instanța de apel a ajuns la concluzia că, nu există dubii în ce privește existența tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, în acțiunile inculpatului Zavei Ivan, iar faptul că inculpatul nu-și recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunii de jaf a fost considerat de instanță drept o metodă de apărare, ce se combate prin cumulul de probe administrate.

În opinia instanței de apel, prima instanță corect a respins argumentele apărării cu privire la achitarea inculpatului, în comiterea infracțiunii de jaf deoarece probele cercetate în ședința de judecată dovedesc cu certitudine vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că, există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină

eficiență dispozițiilor art.art.61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului Zavei Ivan și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării instituției suspendării condiționate a executării pedepsei față de Zavei Ivan. Or, inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii de jaf, anterior a fost atras la răspundere penală pentru infracțiuni de sustragere, astfel, cele sus- indicate indicând la faptul că Zavei Ivan n-a stat pe calea corijării, este dispus să comită sistematic infracțiuni.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei, urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, că reeducarea inculpatului este posibilă doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

5. Avocatul Medeleanu Roman în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Zavei Ivan să fie achitat.

În argumentarea recursului menționează că, instanțele de fond s-au limitat numai la enumerare probelor, fără a intra în esența lor, iar simpla repetare a augmentelor formulate în rechizitoriu nu poate fi recunoscută drept o motivare suficientă a sentinței.

Mai indică apărarea că, instanțele de fond au ignorat argumentele apărării privind nevinovăția inculpatului și nici nu s-au expus în privința acestora.

Apărarea menționează că, instanțele de fond eronat au reținut elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, în acțiunile inculpatului Zavei Ivan, or, probatoriul se bazează în exclusivitate doar pe declarațiile părții vătămate Iachim Alexandru, care urmează a fi apreciate critic, întrucât, Zavei Ivan nu a sustras de la Iachim mijloace bănești, nu a aplicat violența față de Iachim Alexandru pentru a sustrage careva mijloace bănești, nu a văzut ca Paladi Anatolie, sau alt cineva să fi sustras mijloace bănești da la Iachim Alexandru. Aceste declarații sunt confirmate și de către martorul Mantea Andrei, iar instanța le-a dat o apreciere critică din motivul că, Mantea Andrei ar fi prietenul lui Zavei Ivan și ar avea un interes în prezenta cauză penală.

Astfel, consideră apărarea că, instanțele de fond nu au dat o apreciere juridică corectă probelor, calificând incorect acțiunile lui Zavei Ivan, or, în speța dată, nu sunt întrunite elementele laturii subiective nici obiective, a componenței de infracțiune prevăzute de art.187 Cod penal.

6. Procurorul a depus referință la recursul declarat de partea apărării, pledând pentru admisibilitatea acestuia, cu transmiterea spre examinare în Colegiul penal lărgit.

7. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conducându-se de prevederile art.435

alin.(1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, ajunge la concluzia că acesta necesită a fi admis, inclusiv și din alte motive, cu casarea parțială a hotărârii atacate și menținerea sentinței primei instanțe, deoarece apelul a fost greșit admis, din următoarele considerente.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material, iar pedeapsa aplicată inculpatului a fost individualizată în strictă conformitate cu exigențele legii penale.

Astfel, art.art.410 alin. (1), 414 alin.(1), 417 alin.(1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, stipulează că, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat, partea apărării a atacat decizia instanței de apel, nefiind de acord cu încadrarea juridică a faptelor imputate inculpatului în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, iar în drept recurentul își fundamentează recursul pe temeiurile prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală.

Analizând textul deciziei contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că, instanțele ierarhic inferioare în cazul supus judecării, au examinat obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, probe care au fost cercetate și apreciate corect de către instanța de fond și de apel, fapt ce face, ca concluzia acestora despre vinovăția lui Zavidei Ivan în comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

În acest context instanța de recurs menționează, că din materialele dosarului rezultă că, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, instanțele de fond au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, iar încadrarea juridică de către instanțele de judecată a acțiunilor inculpatului în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, să fie una corectă și legală.

Referitor la criticele recurentului precum că s-a dat o apreciere eronată probelor, Colegiul penal lărgit reține că - chestiunea de apreciere a probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, tine de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond. Prin urmare, se reține că, regula generală desprinsă din dispozițiile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu

apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, instanțele de fond au constatat și au motivat faptul că, partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției inculpatului în cele incriminate și, astfel, corect au concluzionat, că fapta imputată acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal, referind-u-se la probele invocate de procuror în sprijinul acuzării, care au constituit obiectul cercetării judecătorești și, în sensul art.94 Cod de procedură penală, nu au fost contestate de către partea apărării în condițiile legii, la etapele respective ale procesului penal.

Însă, referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei reținute în sarcina inculpatului de către instanța de apel și anume - prin care acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 750 unități convenționale, cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal (aplicat de către prima instanță), instanța de recurs o apreciază drept una nemotivată.

Instanța de apel a statuat asupra unei concluzii eronate privitor la neaplicarea art.90 Cod penal în privința inculpatului, bazându-se pe faptul că „ ... instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, deoarece nu a luat în considerare în deplină măsură gravitatea infracțiunii săvârșite de către acesta, care a săvârșit o infracțiune gravă, de circumstanțele și motivul comiterii acesteia, de persoana inculpatului, care nu a recunoscut vina, anterior a fost judecat ”.

Reieșind din soluția adoptată, în coraport cu motivarea hotărârii, Colegiul penal reține că, la baza acesteia stau de fapt, circumstanțe și materiale ale cauzei verificate și cercetate de către instanța de fond, care au fost invocate la adoptarea sentinței sale. Careva date, informații sau circumstanțe noi nu au fost invocate de către acuzare, apărare și inculpat, nefiind indicate nici de către instanța de apel.

În situația dată, Colegiul penal lărgit consideră că, soluție instanței de apel este una nejustificată, deoarece de către a doua instanță inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă mai aspră, fără a se constata suplimentar careva circumstanțe atenuante sau agravante. Simpla motivare declarativă și cu caracter generic - precum că, pedeapsa aplicată de către instanța de fond este insuficientă și lipsită de argumentare, nu poate duce la agravarea situației lui Zavidei Ivan.

Potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanțelor de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea

drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul penal lărgit reține că, principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată) trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. art. 62- 71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezenta sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și quantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi atins și prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Tot aici se menționează că, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

În speță, reieșind din soluție adoptată de instanța de apel, se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului Zăvidi Ivan, instanța nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. art. 61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de faptul că deși inculpatul anterior a fost judecat, antecedentul penal este stins, are loc permanent de trai, este căsătorit și are doi copii minori la întreținere, infracțiunea comisă se atribuie la categoria celor grave, modul cum a fost săvârșită și circumstanțele *per ansamblu*, permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, modalitatea de executare aleasă și quantumul pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. b), e), f) Cod penal săvârșită de Zăvidi Ivan, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările produse.

Colegiul penal lărgit menționează că, raționamentul de aplicare a prevederilor

art.90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

În speță, așa cum rezultă din textul sentinței, instanța și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate vinovatului, din cele expuse concluzionând că vinovatul poate corectat fără executarea reală a pedepsei cu închisoarea. În plus, instanța de judecată a ținut cont de modul de comportare în cadrul ședinței de judecată, în familie, în societate etc.

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs consideră că, la caz, nu există careva interdicții pentru suspendarea condiționată a pedepsei și stabilirea unui termen de probațiune în privința lui Zavidei Ivan.

În consecință, ținând cont de aceste împrejurări și având în vedere atât principiul prevăzut în art.4 Cod penal – umanismul legii penale, cât și prevederile art.61 alin.(2) Cod penal, instanța de recurs ajunge la concluzia că sentința adoptată de instanța de fond este una legală, întemeiată și motivată în partea ce ține de aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de 3 ani în privința lui Zavidei Ivan, deoarece careva interdicții la aplicarea art.90 Cod penal instanța de recurs nu a stabilit.

Mai mult, motivând soluția de excludere a aplicării prevederilor art.90 Cod penal, instanța de apel a inclus în conținutul deciziei sale unele **argumentări** absolut **irelevante prezentei spețe**, cum ar fi: instanța, contrar art.75 Cod penal, nu a luat în considerație ... *consecințele survenite, că partea vătămată a decedat în urma accidentului rutier*. Or, o astfel de abordare denotă doar o atitudine formală din partea instanței de judecată la soluționarea chestiunilor privind individualizarea pedepsei ce urmează să fie aplicată în privința vinovatului, care însă nu poate fi reparată prin excluderea din decizia recurată – fără casarea acesteia.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de partea apărării urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei și menținerea sentinței primei instanțe, prin care lui Zavidei Ivan, recunoscut vinovat în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 750 unități convenționale, iar în baza art.90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de probațiune de 3 ani.

8. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Medeleanu Roman în numele inculpatului Zavidei Ivan, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022, în partea excluderii aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în cauza penală în privința lui Zavidei Ivan xxxx și menține în vigoare, în această, parte sentința Judecătoreiei Hîncești, sediul Ialoveni din 11 ianuarie 2020.

Zavidei Ivan xxxx urmează a fi eliberat din instituția penitenciară, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa închisorii în baza altor hotărâri judecătorești.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei, se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 iulie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu